Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de College vergadering van 08 juli 2025

Portefeuille: Monumenten en Erfgoed

Agendapunt: B46

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met het toekennen van de status van gemeentelijk monument aan de Houtveemloods (bij Nieuwe Hemweg 10)

Het college van burgemeester en wethouders besluit

Het college van B&W besluit de status van gemeentelijk monument toe te kennen aan de Houtveemloods gelegen bij Nieuwe Hemweg 10, waarbij kennis wordt genomen van:

1. De beschrijving van Monumenten en Archeologie (bijlage 01);
2. Het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit (bijlage 02);
3. De pandcontour (bijlage 03).

Kernboodschap

Het college van B&W besluit de status van gemeentelijk monument toe te kennen aan de Houtveemloods gelegen bij Nieuwe Hemweg 10. Hierin volgt het college van B&W het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit en zorgt het voor het behoud van één van de identiteitsdragers van het haven/industriegebied in het toekomstige Haven-Stad.

Bestuurlijke achtergrond

Op 11 maart 2025 heeft het college van B&W besloten de procedure aanwijzen gemeentelijk monument te starten voor de Houtveemloods.

Bestuurlijke prioriteit

n.v.t.

Wettelijke grondslag

De aanwijzing van een gemeentelijk monument is op basis van Erfgoedverordening Amsterdam, artikel 3, eerste lid, een bevoegdheid van het College van B&W. Deze bevoegdheid is op grond van de Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022 gemandateerd aan het DB:

- Artikel 9: taken en bevoegdheden dagelijks bestuur
  1. Het dagelijks bestuur is belast met de dagelijkse bestuur- en beheerstaken in het stadsdeel en oefent de taken en bevoegdheden uit die het college aan hem heeft opgedragen.
  2. De taken en bevoegdheden die door het college en de burgemeester aan het dagelijks bestuur respectievelijk de voorzitter zijn opgedragen zijn vermeld in de bij deze verordening behorende bijlage 2 (taken) en bijlage 3 (bevoegdheden).
- Bijlage 3: Bevoegdhedenregister, onder E.5: het aanwijzen, intrekken en wijzigen van een aanwijzing van een gemeentelijk monument.

Besluiten over procedures aanwijzen gemeentelijk monument worden bij grootstedelijke ontwikkelingen of politiek gevoelige dossiers doorgezet naar het College van B&W. Zie de Algemene

bepalingen en beperkingen zoals opgenomen in Bijlage 3 Bevoegdhedenregister van de Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022.

Onderbouwing besluit

Context
In lijn met de Omgevingswet is voor Haven-Stad, één van de grootste verdichtings- en ontwikkelgebieden van Amsterdam, onderzocht wat de al aanwezige cultuurhistorische waarden van het gebied zijn. Dit is ook conform de gezamenlijke omgevingsvisie van Amsterdam waarin is opgenomen dat we met behoud van onze erfgoedwaarden de stad (verder) gaan ontwikkelen.

Het doel is door enkele ruimtelijke kenmerken en karakteristieke gebouwen te behouden, het industriële verleden van Haven-Stad leesbaar te maken en te houden. Deze historische gelaagdheid geeft identiteit aan de nieuwe wijk.

Monumenten en Archeologie heeft in opdracht van programmateam Haven-Stad verschillende onderzoeken uitgevoerd. Zo ook voor de Houtveemloods, één van de identiteitsdragers van het haven/industriegebied.

Behoud en bescherming van de Houtveemloods ligt in lijn met de proces- en besluitvorming van Haven-Stad. De Houtveemloods bevindt zich in deelgebied Minervahaven, één van de deelgebieden die in de Ontwikkelstrategie 2035 (Bouwen aan buurten van de toekomst) is genoemd als 'transformatie/gebiedsontwikkeling'. De loods ligt aan het water van de Mercuriushaven en is op dit moment is in gebruik als opslag van opslag van (agri-)bulkgoederen. De monumentenstatus heeft geen directe invloed op het huidig gebruik van de loods en leidt dus ook niet tot wijzigingen in het huidig erfpachtcontract. De monumentenstatus biedt het gebouw wel bescherming tegen sloop.

De huidige pachter (Heren 2 Amsterdam) is voornemens om, in lijn met de ambities van de gemeente, op termijn het gebouw te restaureren en te transformeren en het een prominente plaats te geven in het nog te ontwikkelen gebied.

Ad 1. Monumenten en Archeologie heeft in overleg met wethouder Scholtes, wethouder Van Buren en wethouder Van Dantzig een beschrijving van de Houtveemloods opgesteld (bijlage 01). Monumenten en Archeologie geeft aan dat er sprake is van cultuurhistorische waarde, stedenbouwkundige waarde, architectonische waarde, gaafheid en hoge zeldzaamheidswaarde.

Ad. 2 Op 30 september 2024 heeft de Commissie Omgevingskwaliteit positief geadviseerd over de aanwijzing (zie bijlage 02). De commissie adviseert de Houtveemloods aan te wijzen als gemeentelijk monument. De in 1950 opgeleverde Houtveemloods is van stedenbouwkundige waarde als essentieel onderdeel van de inrichting van de voor die tijd vernieuwende Houthaven en heeft door de ligging en schaal een bijzondere betekenis voor het aanzien van dit gebied. Cultuurhistorisch is de loods van belang als representatief voorbeeld voor de ontwikkeling van de (hout)haven en industriële geschiedenis van Amsterdam. De Houtveemloods is één van de vier grote onderdelen in de wederopbouw van Amsterdam na de WOII. Samen met de Hemwegcentrale (energie), de vervolmaking van het Noordzeekanaal (vervoer over water) en de nieuwe verkeerstoren van Schiphol (vervoer door lucht) zorgde de Houtveemloods voor de houten palen voor de bouw. Door de enorme maat en schaal kon hier een grote bijdrage aan worden geleverd. Als onderdeel van een van de eerste naoorlogse havenuitbreidingen staat dit project symbool voor een door de overheid gestimuleerd groot project voor wederopbouw en vooruitgang. De Houtveemloods is nog een van de weinig overgebleven loodsen die herinnert aan de prominente rol die Amsterdam sinds de late zestiende eeuw heeft gespeeld in de internationale houthandel en is daardoor van grote betekenis voor de eeuwenoude geschiedenis van de economische en ruimtelijke ontwikkeling van de stad. Daarnaast vertegenwoordigt de loods architectonische waarde vanwege de typologie. Door zijn enorme

omvang en constructiemethode is het een representatief voorbeeld van hoogwaardige ingenieursbouw.

Bij de herontwikkeling van dit gebied kan de Houtveemloods een rol als identiteitsdrager vervullen en het verhaal van de havens en voor Amsterdam belangrijke geschiedenis van de houthandel levend houden. In dat licht zou het goed zijn om een aantal kenmerkende aspecten van de oorspronkelijke infrastructuur zichtbaar te houden en/of te herstellen.

Duurzaamheid

Participatie

Dit alles is afgestemd met het Havenbedrijf (de beheerder van de contracten in de Minervahaven) en met de huidige erfpachter. Beide partijen hebben geen bezwaar tegen de voorgenomen monumentenstatus. Ze zijn als belanghebbenden in de procedure gevraagd om hun zienswijze op het voornemen te delen (de termijn is 6 wekenconform de Algemene wet bestuursrecht). Ze hebben hier geen gebruik van gemaakt, er zijn dus geen zienswijzen ingediend.

Programmateam Haven-Stad is mede initiator van het starten van de procedure gemeentelijk monument en betrokken.

Financiële onderbouwing

Het aanwijzen van een gemeentelijk monument heeft voor de gemeente geen financiële consequenties

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente

In overleg met de communicatieadviseur Monumenten en Archeologie, woordvoering en de communicatieadviseur van programmateam Haven-Stad

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2025-025925	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2025-025943	01 Beschrijving Houtveemloods Bij Nieuwe Hemweg10.pdf (pdf)
AD2025-025944	02 COK_Advies NIeuwe Hemweg 10 Houtveemloods.pdf (pdf)
AD2025-025945	03 Pandcontour Houtveemloods.jpg (jpeg)
AD2025-039817	Advies (pdf)
AD2025-044159	College van B&W Voordracht (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten